

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Hirdetmény

a bélyegdíj felül, minden három hasábos petisors:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap.

12. szám.

Szerkesztői szállás: sz. István-utca 176. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak Klökner Péter kiadó könyvkereskedésében vétnek fel.
Nyitltérben megjelenő közlemények után három hasábos petisorsért 10 kr. fizetendő.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési felhívás

a „Székesfejérvár” társadalmi hetilap april—decz. ¼ évi folyamára.

Előfizetési árak:

april—juniusi ¼ évre 1 frt.

april—septemberi ½ évre 2 frt.

april—decemberi ¾ évre 3 frt.

Lapunk ¼ éves t. előfizetőit szíves bizalommal kérjük az előfizetés megújítására, nehogy a lap küldésében fenakadás történjék.

Az előfizetéseket kérjük Klökner Péter könyvkereskedésébe, mint a lap kiadó-hivatalához küldeni.

Sz.-Fejérvárott, mártius 14. 1873.

Tisztelettel
„SZÉKESFEJÉRVÁR”
kiadó-hivatala.

Tapasztalatok a külföldi népnevelés köréből, tekintettel hazai közoktatási viszonyainkra.

(Végén.)

A mi a realismeretek tanítását illeti, az nálunk eddigelé nagyon el volt hanyagolva s immár égető szükségnek bizonyult azoknak felvétele tanításunk keretébe, annál is inkább, mert tapasztalhattuk, hogy azok kezelését, a tananyag berendezését s felosztását illetőleg a kellő határt nem ismerve, sokszor és sok helyütt a rendes medren túlcsapnak.

Nagyítás nélkül mondhatni, miszerint 9—10 éves gyermekeinknek már annyi az iskolakönyvük, hogy azokat nemcsak elég a szülőknél megvenni, de elég azokat még iskolába is huzcolni.

E tekintetben köztünk s pl. a berliniek között roppant nagy a különbség. Míg nálunk a nagyobb gyermekeknek egész csomag tankönyvük van, addig a berlini iskolásoknak a hittanon s erkölcsnemesítő olvasmányokat magában foglaló olvasó könyvön s számtani gyakorlón kívül semmi tankönyvük sincs. A berlini tanítók a „Rendszabályaik” által előírt tantárgyaikat megmagyarázzák s azok felfogása, megértése iránt tudomást szerezvén maguknak, a hallottak s tanultak leírását feladják otthoni gyakorlatul. Így végtelen irálygyakorlat mellett maguk a tanulók szerkesztik s írják össze tanulmányaikat.

Iskoláink illetén stádiumba jutását még most nem is álmodhatván, erről nálunk nem lehet szó. Hanem igen is hiszem s reménylem, hogy a közel jövő meg fogja szüntetni népiskoláinkban a realismereteknek külön tankönyvek nyomán eszközölt tanítását; s úgy, mint azt Szászországban tapasztaltam, czélszerűen szerkesztett, a legszükségesebb realismeretek anyagát magukba felölölő olvasókönyvek alapján léssen mind az tanítandó, miről egy elemi tanulóknak kell hogy ismerete legyen.

Szászországban a legkisebb, nálunk S-díknak mondott osztályban „Berthelt” A. B. C-és könyve van használatban. Ebben minden betűnél szemléltető, a betanítandó hangot magában foglaló szavak képei vannak alkalmazva. Az ottani tanítók e tankönyvet kitűnően mondják, mi könnyen el is hihető, tudván, hogy a gyermek lelkét a szép, jó s hű kép élénken

megragadja s a felvett képzetet haszonnal állandósítja.

A többi osztályokban a „Lebensbilder” czím alatt, IV. füzetben kiadott olvasókönyvön kívül van minden tanulóknak számtani gyakorló könyve s Bertheltnek „Grösseres Handbuch für Schüler” czímű könyve, mely a következő tárgyakról értekezik:

Biblia, egyháztörténet, világtörténelem, honisme, földrajz, embertan, terményrajz, természettan, általános vegytan, hitregetan, német nyelvtan s végre a német irodalom rövid vázlat.

Egy könyvben tehát a népiskolának ugyszólva minden tantárgya befoglaltatik. S hogy ez igen praktikus valami, úgy hiszem senki sem vonja kétségbe; kivált ha még tudjuk az általuk követett tannemetet s tanalakot is, melynél fogva soha egyik tehetség a másik rovására túl nem terhelhetik, soha semmit sem tanítanak, minek a tanuló az életben hasznát nem venné. Igen helyesen fogják fel ők a dolgot amaz elvnek hódolva, hogy a gyermek nem azért jár s tanul az iskolában, hogy egy bekövetkező ünnepeles vizsga alkalmával bemagolt nagyhangú dictioikat tartson s azokkal a megjelent vendégkoszorut bámulatra ragadja, hanem hogy az előadott dolgokat értve s felfogva, kellő tájékozottság s otthonosság mellett, habár némileg darabosabban is, de felfogásai s ismereteihez képest saját szavaival bírja a tanultakat előadni. A laikusnál illetén eljárás viszontagszást fog szülni; de a dologhoz értő csakhamar felismeri a szinaranyt s képes lesz méltányolni, becsülni a nemes és egyedül helyes törekvést, melynél fogva nem az iskolának, nem rövid pár hónapra, ha-

TÁRGZA.

A tenger.

(Cornwall után angolból.)

A tenger, oh, a végtelen özőn!
Az üde, kék, s szabad mindörökön!
Part és határ nélkül féketlenül
Fut a nagy, a tágas világ körül;
Játszik, s gúnyt üz felhőkkel, éggel ő,
Majd bölcséjén pihen, mint csecsemő.

A tengeren vagyok, a tengeren!
Ah itt, a hol legkedvesebb nekem!
Fölöttem a kék ég, viz tükre lent,
És mindenütt, hol járok, siri csend;
S ha tán vihar söpörne át azon,
Mit bánom? — így ringatva aluszom.

Azt szeretem, oh azt, ha a vad ár
Tajtékozón, főlháborodva jár,
Hullámi ha holdig emelkedők,
Vagy vésze zúg, üvölt, süvöltve bög,
S az alvilág folyásáról regél,
Elmondva, mért sípol a déli szél.

Nem kell nekem a csöndes, néma part,
Ölve a nagy tenger karja tart,
Visszatértem hullám keblére én,
Mint a madár ha hű fészkére mén;

Anyám vala, igen, anyám nekem,
Ott születém a nyílt, sik tengeren!

Az ég vörös, s a hab fehér vala,
Születésem a vész pillanata;
Örvény zúgott, füttyölt a szörnyű czet,
S fölhányták hátukat a delfinek;
Oly vad zsvajt nem hallott a világ,
Mint üdvözlé az oceán fiát!

Azóta itt élek esend- s vészben én,
Már ötven éve, mint hajóslegény,
Test- s lélekkel küzdök, kóborolok
Nem óhajtván más sorsfordulatot;
S az is, ha jön érettem — a halál:
A féktelen, vad tengeren talál!

• Tamási Gyula.

Az élet tükre.

Tizedik éj.

Másnap még hatot sem kongott el az óra, már az izzó kályhán pislogott Lucifer.

— Honnét ez a ritka szerencse — kérde Hilárius — hogy ma egy jó órával korábban beköszöntöttél?

— Mert falusi kalandra akarlak vinni, hogy meggyőzzelek, miképp falun sem jobbak az emberek, mint városban s hogy az üres nyegleség, fényűzés, tékozlás falun is oly otthonos, mint a város falai közt. Neked, mint életrajzodban előadtad, különben is van fogalmad a falusi dinomdánomról.

— Messze fogunk-e menni?
— Meglehető messze, — felelé Lucifer.
— Vajjon böregérszárnyaim megbirják e szolgálatot?

— Azon majd segítünk, — mondá Lucifer s abban a perczben mint fekete varju ült Hilárius a diván karján s pár percz alatt megkezdtek hosszú éji utjokat. Vándorpályájukon több varju esatlakozott hozzájuk s utójára egész sereggel repültek az éj esöndében, mintha prédára mentek volna.

— Czélnál vagyunk — mondá Lucifer, a mint az első falut elérték.

— Hol vagyunk s mit fogunk látni e pusztaságban? — kérde Hilárius.

— Ez Csalóka ügyvéd udvara s kastélya. Mult évben vette e birtokot s építette e kastélyt s ma van a felszentelési ünnepe; nézd mint hemzseg mindenütt a sok idegen inas és kocsis, — felelé Lucifer. Hej sok család boldogságának romjaiból van e kastély alapja megvetve, sok család könyűje van annak téglái közt és sok család átka nyomja annak réztetejét, mert, mint mondják, Csalóka ügyvéd elvette az özvegy utolsó kosár lisztjét, kihúzta a haldokló alól a derekaljat, nem kimélte a hat gyermekes napszamos megtakargatott filléreit, nevetve üttette dobra az árvák maroknyi örökségét, csakhogy gazdagodhassék, — tevé utána. Es a 10—12 év alatt összezsarolt pénzen kétezzer holdas birtokot vett, pompás palotát építtetett; de azért a környék népe egész megvetéssel „jött urnak” nevezi.

— No ezért csakugyan kár volt ennyi földre fáradni, — jegyzé meg Hilárius.

nem hosszú évekre kihatólag: az életre kell nevelnünk s tanítanunk.

Külföldön a 8. és 7-ik, vagyis a két legalsóbb osztályban rendes katechizálás nem fordul elő. A gyermekek nem tudván még jól olvasni, nem vernek fejkébe száz előmondás után kérdéseket, melyeket úgy is rövid idő alatt elfelednek. A legegyszerűbb vallási igazságok, a bibliai történetek elbeszélése — ugyyszólván vallásos szemléltetés által illettetnek be a gyermek eszébe s szívébe.

A hatodik s többi osztályon keresztül, hol a gyermekek már nemcsak értelmesen olvasni tudnak, hanem fejlettebb észtehetséggel is bírnak, veszik elő a hittan rendes tanítását.

A hittan leckéi, olvasó könyveikből betanult költemények, jelesebb prózai darabok, énekek s másfélék képezik náluk az emlékező tehetség gyakorlásának feladványait. A többi reáltárgyakat magyarázat után kell érteniök s a különféle variált kérdésekre tudniok kell röviden, értelmesen, határozottan felelni.

Földrajz, történelem, physika s más tárgyak tanóráin jelen levén, örömmel láttam azon meggyőződésemet érvényre emelve, hogy oly tanító, ki vagy saját gyengeségét, vagy kényelmét elpalástolni akarva, végig kinozza s győzri tanítványait a tankönyvek holt betűinek értelem nélküli emlékezésével, az a helyzet kellő világánál nem fogta fel sem tanítói észjogos ténykedését, sem pedig tanítványai üdvét s jövőjét.

Göbel János.

Hatósági élet.

Szab. kir. Székesfejérvár város bizottságának mártius 13. és 14-én tartott rendkívüli közgyűlése.

(Vége.)

Szükséglet. Tisztviselők, hivatalnokok, napidíjasok és szolgák fizetésére előirányoztatik 31730 ft. Itt hosszú élenk s kissé elheseredett vita fejtett ki, mert az előirányozott összegben a tisztikar fizetésének felemelése is befnfoglaltatott. Térhiány miatt csak a szónokok neveit említjük fel: *Kaiser Sándor* a fizetésfelemelés ellen, ugyszinte *Károlyfi Nándor*, *Hoffmann István* és *Kövessy Ferencz* bizottsági urak; a fizetésfelemelés mellett: *Zsombory Ede*, *dr. Say József*, *Námessy Ferencz*, *Szabady László*, *Pribék Antal*, *Say Ferencz*, *Matuska János* és *Szűts Sándor* b. t. szóltak. A költségvetési bizottmány helyes eljárása védelmére még *Novák Kálmán* polgármester ur szólt fel. A vitát névszerinti szavazás fejezte be, melynek következtében a tisztviselők fizetésfelemelése 27 szavazattal 10 ellenében elfogadtatott. Továbbá lőrtartási átalányul 50 ft., szolgák ruházatára 736 ft. Összeg 32516 ft.

A fizetésfelemelés részletezése a következő: polgármester fizetése 1800-ról 2000-re, ehhez járul 400 forint, mint árvaszéki elnöknek; főjegyző 1200-ról 1400-ra, tanácsnokoké 1000 ft-ról 1200 ft-ra; főszámvevő marad 1200 ft., aljegyző 800-ról 950 ft-ra; főügyész 800-ról 1000 ft-ra; mérnöké 800-ról 1000 ft-ra; segédmérnöké 600-ról 700 ft-ra; alszámvevő 600-ról 800-ra; házi pénztárnoké 800-ról 1000 ft-ra;

ellenőr 700-ról 800 ft-ra; adószedő 800-ról 1000 ft-ra; közgyámé 900-ról 1100 ft-ra; árvaszéki előadó 1000 ft-ról 1100 ft-ra; árvaszéki jegyző 600-ról 700 ft-ra; kiadó és iktató 600-ról 700 ft-ra; irattárnoké 800-ról 900 ft-ra; szállásmesteré beleértve az eddig szokásos illetményeket 700 ft-ra emeltetett.

Rendőrség Tisztviselők, hivatalnokok, napidíjasok és szolgák fizetésére készpénzjárandósággal elfogadtatott: 14447 ft. Ez összegben a kapitány (1700 ft.) és hadnagy (800 ft.) a szokásos természetben lakást és failletményt beleértve) fizetésfelemelése is befnfoglaltatik; ugyszinte 4 biztos fejenként 500 ft., két altiszt 600 ft., 24 hajdu fejenként 250 ft., két lovashajdu egyenkint 300 ft. fizetéssel. Az egészségügyi személyzet fizetése a régi maradt. Lakbérátalányra 5 ft., szolgák ruházatára 3027 ft., az ujonnan szervezendő 2 kapus és 6 utcai rendőr fizetésére 2400 ft., ruházatára 1252 ft., tolonczok és rendőri foglyok szállítása és élelmezésére 300 ft., rendkívüli rendőri szolgálatokra 120 ft., házak számozására 2300 ft., kapuéri helyiség felállítására 170 ft. A rendőrségi rovat alatt megszavazott összeg 24021 ft.

Kegyuri kiadások. Rom. kath. lelkészek s egyéb egyházi személyzet fizetése 6009 ft., ének- és zenekar fizetése 886 ft. Összeg 6895 ft.

Közoktatás. Főrealtanodai tanárok fizetése 7310 ft. lakbér átalány 1440 ft. Főelemi tanítók fizetése 3710 ft. lakbérátalány 480 ft., iskolai átalány 240 ft., iparosok tanításáért járó díj 300 ft. Alelemi fő- és altanítók fizetése 10175 ft., lakbérátalány 420 ft. iskolai átalány 450 ft. Rendszeresített szolgaszemélyzet fizetése 200 ft. Tantermek fűtésére 1662 ft. Tanodai épületek fenntartása és tisztítására 2200 ft. Tanszerek, eszközök és burorok beszerzése és javítására 120 ft. Összeg 29787 ft.

Kegyűdíjakra megszavaztatott: 1054 ft.

Gazdasági kiadások. Gabna, takarmány és fene-műek vásárlása és takarítására 1400 ft., fatenyész-tésre 740 ft., kutak ásása és fenntartására 1000 ft., gazdasági és tenyészállatok beszerzésére 600 ft., gazdasági szerek, eszközök és anyagokért 600 ft., különféle kézi napszámokra 300 ft., különféle igas napszámokra 200 forint, bányászatra 3000 forint, vegyes kiadásokra 150 ft. Összeg 7990 ft.

Városi épületek fenntartása és javítására megszavaztatott: mész és köporra 300 ft., téglá, kő, homok és egyéb anyagokra 1300 ft., épületfa vételére 300 ft., keményfa vételére 250 ft., kézművesek rendszeresített fizetésére 563 ft., számlakövetelésekre 1000 ft., tűzkár elleni biztosításokra 223 ft., különféle kézi napszámokra 200 ft. (Ez utóbbi két tétel meghatározásánál határozatba ment, hogy a pénztárnál biztos ellenőrizhetőségű a kiadásokról napló vezetessék. Ugyan ez alkalommal polgármester kinyilatkozta, hogy a könyvezés, ugyszinte a számvevői hivatal céljának megfelelő rendezése rövid idő múlva végbemenend.) Összeg 4836 ft.

Utak, hidak jókarban tartása s utcák, terek tisztítása és söprése. Sorompón belüli utakra 3000 ft.; sorompón kívüli utakra 3000 ft.; utcák fizetésére 1344 ft.; kő- és kavics szállításra 2000 ft.; járdakő- és kövezet-lerakásra 2080 ft.; utcaasprés, tisztítás, sár, hó- és jég-hordásra 3900 ft.; a felsővároson nyitandó utcára 500 ft. Összeg 15,824 ft.

Csatornák, part és védgátak építése és fenntartására és folyamok tisztítására 1720 ft.

Utcaák, városi épületek és helyiségek világítása. Utcavilágításra légszusz 7000 ft.; kőolaj 1600 ft.; épületek s helyiségek világítására légszusz 157 ft.; kőolaj 25 ft.; gyertya 140 ft.; vegyes kiadások 150 ft. Összeg 9072 ft.

Hivatalos helyiségek fűtése. Kőszén 400 ft.; fa 150 ft.; különfélekre 100 ft. Összeg 650 ft.

Utazási költségek. Napidíjak s utazási költségek 300 ft.; előfogatok s bérkocsikra 150 ft. Összeg 450 ft.

Allami egyenes és egyenértékű adó 10966 ft. Bélyeg, posta és távirtdai költségekre megszavaztatott 100 ft.

Irodai szerek, eszközök és nyomtatványokra megadatott 1500 ft.

Hírlapok és hirdetésekre 200 ft.

Kereskedők és kézművesek számláinak fizetésére 100 ft.

Tűzoltó-szerek beszerzése és fenntartására, Havranek József városi kapitány azon indítványa folytán, hogy egy szivattyura 1200 forint szavaztassék meg; mely indítványt Töltényi Antal melegen támogatott, a bizottsági gyűlés által 1500 ft. megszavaztatott.

Javadalmi és jövedéki kezelési költség fejében megszavaztatott 381 ft.

Jótekonyság és egyéb intézetek segélyzése: nemkath. felekezetek segélyzésére 2810 ft.; szegények élelmezése, tartása és gyógyítására 4000 ft.; árvák és lelenyek tartására 600 ft.; nem rendszeresített segélyzésekre 150 ft. Összeg 7560 ft.

Katonai elszállásolásból eredő költségek: tisztai szállások, raktárak és istállókért 6553 ft.; katonai célokra használt épületek fenntartása, javítása és tisztítására 1000 ft.; különféle katonai szükségletekre 1000 ft. Összeg 8553 ft.

A házipénztárnak visszatérítendő kiadások: mezei csöszök fizetésére 2640 ft.; szőlőhegyi költségre 680 ft.; nádorcsatornai költségre 323 ft. Összeg 6643 ft.

Tartozások törlesztése: a) felmondott tőkék visszafizetésére és kamatok törlesztésére 11780 ft.; b) 45,000 forintos újabb kölcsön törlesztésére 5152 ft. Összeg 16,932 ft.

As összes szükséglet: 192050 ft. A fedezet összege 155042 ft. A mutatkozó 37008 ft. hiány fedezésére minden egyes állami adó forint után 31 kros községi pótdó kivetése határozottat el.

A városi utak és terek gyökeres javítása céljából felveendő kölcsön tárgyalása, mint a mely komoly megfontolást igényel, a legközelebb tartandó rendes közgyűlésen fog megtartatni.

Jegyzői szigorlatok. Az ötödik jegyzői szigorlat határnapjával folyó hó 27. és 28-ik napjai tüzetek ki; e napokra kijelöltettek: Csekő Lajos, Dzsaja Gergely, Markhot József és Urs Ferencz.

Ujonczosás. A ráczalmási sorozójáras főállítási eredménye a következő: a közös hadsereghez állítattott 91, püttartaléki jutalékul 39; a honvédséghez besoroztatott összesen 30. A három korosztályból az évi sorozástól távol maradt összesen 79.

A fölülvizsgálatra küldött megyei hadkötelesek száma ez évben 250-re rugott. Tekintve a mult években fölülvizsgálatra küldöttek számát, az említett jelen évi mennyiség fölötté soknak mondható. Hogy hol rejlik ennek oka, nem tudjuk, de vigasztalásul

— Csalódlol, mert ma sajátságos jelenetnek leszesz tanuja s látni fogod, hogy egy semmiből felvergődött jött-ment ember mily nevetséges és megvetendő tagja az emberi társaságnak, — mondá Luczifer s azzal megsarkantyuzván Hiláriust a szalon ablakába repültek.

Három aranyozott csillár világította meg a márványozott falu nagy termet. A terem falait parókás ösök s puderezett haju hölgyek arczképei s aranykeretbe foglalt nemesi czímerek díszesíték. Ünnepelesen öltözött urak és hölgyek hullámozottak a tágas teremben s mindenki a fény, izlés és elegancia magasztalásával volt elfoglalva.

— Mutasd meg nekem Csalóka ügyvédet, — sutogá Hilárius.

— Az a magas barna körszakállu férfi, annak a borotvált képű kis köpezős emberkének karján, a ki, mint a község lelkésze, mindent elkövet, hogy a „jött ur“ barátságát megnyerje, tudván, hogy az ily barátságból ha nem csordul csöppen, — felelé Luczifer; de most surranjunk be s légyalakban ülj vállára, mert nevelés párbeszédnek lesziünk fültanui, — tevő hozzá Luczifer s befuródván a keskeny hasadékon, kényelmes helyet foglaltak Csalóka ügyvéd vállán.

— Ezek mind családi képek nemde tekintetes ur?! — jegyzé meg a kis köpezős férfi, egy XIV. Lajos korabeli képre mutatva.

— Öseim arczképei — válaszolá a „jött ur,“ — ez itt nagyapám apja, mellette nagyanyám anyja, ez a kikit bajuszu marczona kép nagyapám, mellette ez az angyalszelidségű nőarcz nagyanyám jól talált képe; ez a büszke arcz apámé, sajnálom, hogy anyámét nem

birom; ez egyik testvérem; ez családi, ez pedig anyámról való nemesi czimerünk, — magyarázgatá Csalóka ügyvéd ur, a mint körülhordozta a kis köpezős embert a hullámozó tömegben.

— Valóban, valósággal, valójában lelkemből örvendek, hogy ennyi műveletlen kis ur mellett magas származásu, művelt férfi is telepedett le községünkben, kivel néha pár élvezetes órát tölthet ilyenszerű ember is, mint magam, — mondá a köpezős férfi s egész önelégeléssel simított egyet szépen domborodott hasán, mintha azt gondolta volna magában: hogy valahánem is, hasának is megjönnek rég sovárgott szebb napjai.

— Ugyan lieber Csalóka! sagen Sie mir, vagyis mondja meg nekem mit jelent e kép? — nyafogá gróf Nyefeghy, megállva egy nagy olajfestvény előtt.

— Egyik rokonom Erdélyben oroszlán... vagy akarom mondani medvevadászaton volt; azt a jelenetet ábrázolja, midőn a böszült vad felágaskodva nagybátyám felé tartott s az szerencsésen ledurrantotta, mielőtt agyonmorzsolta volna, — felelé Csalóka ur.

— Én is tettem már ily szerencsés lövést, de persze rókára, — mondá Nyefeghy ur, egy kiaszott iparlovag, a ki szeret minden lében kanál lenni s boldognak érzi magát, ha valamelyik mágnásféléhez arasznyira állhat.

— Aufgetragen! — jelenté a komornyik s azzal feltárult a mellékerem kétszárnyu ajtaja s a vendégszoru gazdag ételekkel s italokkal megrakott asztalhoz telepedett. Durrogtak a pezsgők, egymást érték az áldomások, megeredt a kedv, harsogott a zene,

midőn egyik komornyik jelenti, hogy az előszobában parasztember várakozik s erőszakkal be akar törni, mert neki még ma beszélnie kell a nagyságos urral.

— Mondd, hogy ma nem fogadok senkit, jöjjön holnap, azaz...

— Azaz semmikor se jöjjön, mert te nem ügyködöl többé, — vágott közbe a nagyságos asszony.

— Igen, igen utasítsd el, — mondá vontatva Csalóka ur, kit mégis bántott a gondolat: hátha nehány forintot lehetne tőle kicsikarni.

A komornyik távozott; de kis vártatva új hírral jött vissza: — Nagyságos uram! nem akar távozni, azt mondja, neki be kell jönnie, mert ő a nagyságos ur édes atyja s messzeföldről fáradt ide s pedig gyalog.

Mintha villám sujtott volna a terembe s Csalókanét érintette volna, ez göresös sivalkodással a földre hanyatlott, Csalóka ur pedig reszketett, mint a nyárlevél, most halvány lett, majd kigyult, végre tajtékzó dühvel ordítá: — vessétek ki a szemtelent, nekem nincs apám, nem volt apám, azaz őseim közül csak magam élek.

A komornyik indult, hogy végrehajtsa a rettentő parancsot; de felállt a lelkész s magaszton hivatala érzetétől áthatva így szól a komornyikhoz: — Megállj! azt mondá Üdvözítőnk a mennyországról szóló példabeszédben: „jertek el atyámnak áldottai, birjátok ez országot, mely megkésztetett a világ fundamentómanak felvetetése előtt; mert éhező voltam s ennem adtatok; utonjáró voltam s befogadtatok s a ki az én kicsinyeim közül csak egygyel is ezt cselekedte: annyi, mintha énvelem cselekedte volna.“ Vezesd azt az ide-